

2 HPU Shimla-
हिमाचलविश्वविद्यालय
₹१०.२३ कोटिरूप्यकाणाम्
अनुदानम् अनुसन्धानं वर्धयिष्यति

3 राष्ट्रपतिः मुर्मू नवदिल्लीनगरे
७१तमं राष्ट्रियचलच्चित्र-
पुरस्कारं प्रदास्यति

4 ।।आदिशक्तिरनन्ता इयम्।।
आदिशक्तिः इतिहासः सनातनः। भारतस्य
परम्परायां तां केवलं ब्रह्माण्डस्य सृष्टि-
स्थिति- लय- कर्तृरूपेण न दृश्यते,

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी अरुणाचलप्रदेशे एकपंचाशत्- शतकोटिरूप्यकाणां अनेकाः विकासपरियोजनाः प्रारब्धवान्

हिमसंस्कृतवार्ता: - प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् अरुणाचलप्रदेशः न केवलं उदीयमानस्य सूर्यस्य भूमिः अपितु देशभक्तेरपि अस्ति। प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी अरुणाचलप्रदेशे एकपंचाशत्-शतकोटिरूप्यकाणां

आधारभूतसंरचनापरियोजनायां प्रारम्भं कृतवान्, यया ऊर्जायां क्षेत्रीयविकासे च राज्यस्य वर्धमाना भूमिका प्रकाशिता। प्रधानमन्त्रिणा मोदिना वस्तुतः शियोमी-मण्डले द्वयोः प्रमुखयोः जलविद्युत्परियोजनयोः, तवाङ्गनगरे च सम्मेलनकेन्द्रस्य आधारशिला स्थापिता। प्रधानमन्त्रिणा मार्गसंपर्कः, स्वास्थ्यसेवा, अग्निसुरक्षा च इत्यादिषु विभिन्नक्षेत्रेषु नवत्याधिक-द्वादशशत-कोटिरूप्यकाणां परियोजनायां उद्घाटनम् अपि कृतम्।

पश्चात् इटानगरस्य इन्दिरागान्धी उद्याने जनसभां सम्बोधयता प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् अरुणाचलप्रदेशः न केवलं उदीयमानस्य सूर्यस्य भूमिः अपितु देशभक्तेरपि अस्ति। सः अवदत् यत् केसरवर्णः यथा त्रिवर्णस्य प्रथमः वर्णः, तथैव अरुणाचलप्रदेशः प्रथमवर्णः अस्ति। अत्र प्रत्येकं जनः शौर्यस्य सरलतायाश्च मूर्तरूपं ददाति। पश्चात् प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी त्रिपुराप्रदेशस्य उदयपुरनगरे हिन्दुभिः पूजितेषु एकपंचाशत् शक्तिपीठेषु अन्यतमस्य पुनर्विकसितस्य

मातात्रिपुरासुन्दरीमन्दिरस्य उद्घाटनं कृतवान्।

प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत्, "अस्मिन् वर्षे नवरात्रि उत्सवः वस्तु सेवा कर महोत्सवात् आरभ्यते इति अतीव विशेषः अस्ति।" सः अवदत् यत् अस्मिन् वर्षे नवरात्रि-उत्सवः जोएसटी-बचत-महोत्सवेन आरभ्यते इति कारणतः अतीव विशेषः अस्ति। अग्रिम-परम्परायाः वस्तुसेवाकर-विषये प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् अस्य परिष्कारेण वृहत्तम-संख्यायाम् लाभार्थिन्यः महिलाः अपि अन्यतमाः भविष्यन्ति। सः व्याख्यातवान् यत् एतेषां परिष्काराणाम्

कृते मासिकगृहव्यये न्यूनता भविष्यति, सुरक्षायां वृद्धिः च भविष्यति।

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी त्रिपुराप्रदेशस्य उदयपुरनगरे हिन्दुभिः पूजितेषु एकपंचाशत् शक्तिपीठेषु अन्यतमस्य पुनर्विकसितस्य

मातात्रिपुरासुन्दरीमन्दिरस्य उद्घाटनं कृतवान्। प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना प्रसादयोजनान्तर्गतं माता-त्रिपुरासुन्दरी-मन्दिरस्य विकासकार्याणाम् उद्घाटनं विहितम्। अनेन उद्घाटनेन त्रिपुरायाः समृद्ध-सांस्कृतिक-न्यासे आध्यात्मिक-परम्परायाश्च नूतनः कश्चन अध्यायः सम्मिलितः।

अरुणाचलप्रदेशात् अगरतालायाः एमबीबी-विमानपत्तनं सम्प्राप्य प्रधानमन्त्रिणा उदयपुरनगरेन अगरतलातः उदयपुरस्य ओटीपीसी-उदयपुरन-स्थानकं यावत् यात्रा कृता। अत्रावसरे प्रधानमन्त्रिणाः दर्शनाय प्रतीक्षमाणाः जनाः तस्य सस्नेहं स्वागतं कृतवन्तः। तत्र तावत् प्रधानमन्त्रिणा पूजाऽर्चना विहिता सहैव प्राचीनमन्दिरेषु स्थापितानां प्रदर्शनीनाम् अपि अवलोकनं कृतम्। एताः प्रदर्शिन्यः तत्रत्यं सांस्कृतिक-आध्यात्मिक-वैभवं प्रकाशयन्ति। पारम्परिक सम्मानत्वेन जमातिया-होडा-समुदायस्य कलाप्रवीणाः भक्तिगीतैः तस्य स्वागतं अकुर्वन् येन उत्सवस्य भव्यता इतोऽपि समर्थिता।

सुभाषितम्

प्रजाभ्यः पुण्यपापानां
राजा षष्ठांशमुद्धरेत्।
शिष्याद् गुरुः स्त्रियो
भर्ता पिता पुत्रात्तथैव च।।

अर्थात्- राजा प्रजा के, गुरु शिष्य के, पति पत्नी के तथा पिता पुत्र के पुण्य- पाप का छठा अंश प्राप्त कर लेता है। अतः पाप कर्म से बचना चाहिए।

प्रतिदिनं नवीनतमं
हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकवार्तापत्रं प्राप्यर्थं
7876636263
Whatsapp संख्या मध्ये
नमो नमः लिखन्तु

To get the latest
h|msanskritvartah
Daily Sanskrit Newspaper
every day, write Hello on
7876636263 Whatsapp

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-
अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः
पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः - १७७१११

लेफ्टिनेंट जनरल पी.के. मिश्रा जम्मू-कश्मीरे आतंकवाद-विरोधात्मकं कार्याणां समीक्षाम् कृतवान्।

हिमसंस्कृतवार्ता: - व्हाइट-नाइट-कोर इत्यस्य जनरल आफिसर कमाण्डिंग (जीओसी) लेफ्टिनेंट जनरल इति पदाधिकारी पी.के.मिश्रा, जम्मू-कश्मीरे आतंकवाद-विरोधि कार्याणां समीक्षाम् कृतवान्। जम्मू-कश्मीरे लेफ्टिनेंट जनरल इति पी. के.व्हाइट-नाइट-कोर इत्यस्य जनरल आफिसर कमाण्डिंग (जीओसी) मिश्रा उधमपुर, डोडा, किश्तवार जनपदेषु पर्वतीयक्षेत्रेषु आतङ्कवादिभिः सह सद्यः एव सम्मुखीकरणस्य अनन्तरं प्रचलितानां आतङ्कवादविरोधीकार्यक्रमाणाम् समीक्षां कृतवान्। उधमपुरमण्डलस्य दुडु-बसन्तगढं डोडामण्डलस्य भदेवाहेन सह सम्बद्धं सियोजधरवने शुक्रवासे सायं कालात् आतङ्कवादिभिः सह संघर्षे एकस्य सैनिकस्य वीरगतेः अनन्तरं विशालः अन्वेषणकार्यक्रमः प्रचलति।

केन्द्रीय-नवीन-अक्षय-ऊर्जा-मन्त्री प्रल्हाद जोशी ऊर्जा-सञ्चयः-स्वच्छ-ऊर्जा-परिवर्तनस्य चालनं इति विषयकं सम्मेलनं सम्बोधितवान्

हिमसंस्कृतवार्ता: - केन्द्रीय-नवीन-अक्षय-ऊर्जा-मन्त्री प्रल्हाद जोशी-वर्यः अवदत् यत् ऊर्जा-भाण्डारणयुगस्य नेतृत्वं सर्वस्मिन्नपि विश्वे भारतं करिष्यति। श्री जोशी वर्यः नवदेहल्यां ऊर्जा-सञ्चयः-स्वच्छ-

ऊर्जा-परिवर्तनस्य चालनं इति विषयकं सम्मेलनं सम्बोधयन् एतत् उक्तवान्। सः अवदत् यत् स्वच्छं सुस्थिरं च भविष्यं प्रति राष्ट्रस्य यात्रां सर्वेषाम् सहभागिनां सामूहिकप्रयासेण साधयितुं शक्यते इति। श्री जोशी वर्यः अवदत् यत् सोडियम-अयान-व्याटरी इत्यादीनि नूतनानि तन्त्रज्ञानानि विपण्यां महत्त्वपूर्णं रुचिं प्राप्नुवन्ति। श्रीजोशी वर्यः अवदत् यत् आगामिषु पञ्चवर्षेषु भारते सार्धद्विशतप्रायः गीगावाट् पुनर्नवीकरणीय ऊर्जायाः उत्पादनस्य लक्ष्यम् अस्ति इति। भारतं अस्य शताब्दस्य त्रिंशत्तमवर्षपर्यन्तं पञ्चशत-गीगावाट् इति अक्षय-ऊर्जायाः उत्पादनं लक्ष्यीकरोति।

इजरायल-देशीय प्रधानमन्त्रिणा बेन्जामिन नेतन्याहू वर्येण ब्रिटेन-कनाडा-ऑस्ट्रेलिया देशानाम् उपरि आतंकवाद-वर्धनस्य आरोपः आरोपितः।

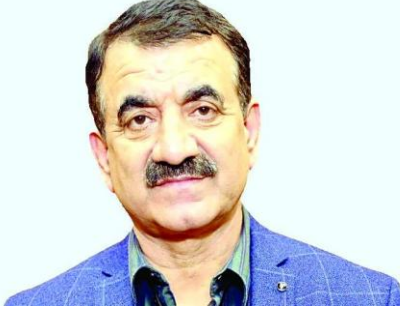
उपराष्ट्रपतिना सी.पी. राधाकृष्णन इत्यनेन नवदेहल्यां प्रकाशित-प्रधानमन्त्रिणः नरेन्द्रमोदिनः भाषणेषु समाधारितानि चत्वारि पुस्तकानि "सबका साथ सबका विकास -सबका विश्वास -सबका प्रयास" एतेषां विमोचनं कृतम्।

HPU Shimla- हिमाचलविश्वविद्यालयाय ₹१०.२३ कोटिरूप्यकाणाम् अनुदानम् अनुसन्धानं वर्धयिष्यति, IIT Ropar इत्यनेन सह सहकार्यं कृत्वा शोधसुविधाः स्थापिताः भविष्यन्ति

हिमसंस्कृतवार्ता:-

शिमला। भारतसर्वकारस्य राष्ट्रियसंशोधनप्रतिष्ठानस्य नवीनतानुसन्धानं च त्वरयितुं सहभागिताकार्यक्रमस्य अन्तर्गतं राज्यविश्वविद्यालयाय ₹१०.२३ कोटिरूप्यकाणां अनुदानं स्वीकृतम् अस्ति। अस्य उपक्रमाय विश्वविद्यालयेन IIT Ropar इत्यनेन सह सहकार्यं कृतम् अस्ति। आईआईटी रोपड़ः हब संस्थारूपेण कार्यं कुर्वन् अस्ति, एचपीयू अन्यसंस्थाभिः सह स्पोक् संस्थारूपेण कार्यं करिष्यति। कुलपतिः प्रो. महावीरसिंहः अवदत् यत् विश्वविद्यालयेन एएनआरएफ-समित्याः समक्षं २०२४ तमस्य वर्षस्य दिसम्बरमासे उन्नतसामग्रीणां कृते गतिशीलसंशोधनपारिस्थितिकीतन्त्रस्य (DREAMS) विषये प्रस्तावः प्रदत्तः। सः व्याख्यातवान् यत् पीएआईआर (PAIR) इति कार्यक्रमः तासां संस्थानां शोधक्षमतां वर्धयितुं निर्मितः अस्ति यत्र शोधकार्यं प्रारम्भिकपदे अस्ति परन्तु उत्कृष्टतां प्राप्तुं क्षमता अस्ति। अस्य हब-एण्ड-स्पोक-प्रतिरूपस्य अन्तर्गतं प्रमुखसंस्था हब-स्कोप-संस्थानां क्षमतां कौशलं च वैज्ञानिकप्रगतिं उत्कृष्टतां च चालयिष्यति, पुल- एण्ड- पुशपद्धतेः लाभं लप्स्यते। एवं कार्यक्रमः न केवलं संस्थानां मध्ये अन्तरं पूरयिष्यति अपि तु परिवर्तनकारीसंशोधनस्य उत्प्रेरकरूपेण अपि

कार्यं करिष्यति इति अपेक्षा अस्ति। परियोजना एचपीयू, आईआईटी रोपड़ः अन्येषां च सम्बद्धानां संस्थानां मध्ये निकटसहकार्यं पोषयिष्यति।

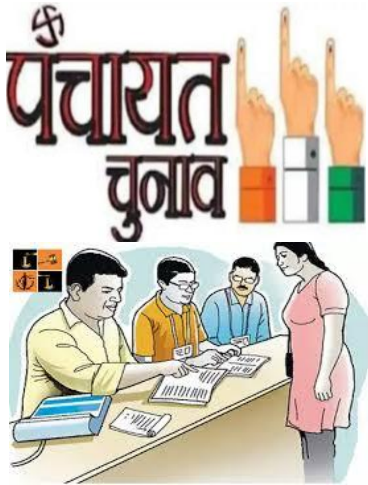
प्रो. महावीरसिंहः कथितवान् यत् परियोजनायाः अत्याधुनिका उपकरणसुविधा स्थापिता भविष्यति, यत्र लेकसॉर वाइब्रेटिंग सेमल मैग्नेटोमीटर, रेडिपण्ट्स एलसीआईआई फेरोइलेक्ट्रिक टेस्ट सिस्टम, 1260ए इम्पेडेंस एनालाइजर, इलेक्ट्रोकेमिकल वर्क स्टेशन, डेन्सिटी एण्ड साउंड वेलोसिटी मीटर, पार्टिकल साइज एनालाइजर, बीईटी, टीजी विथ डीटीए मोड, डीएससी च

इत्येतानि सन्ति। अपि च, एषः उपक्रमः राष्ट्रिय-अन्तर्राष्ट्रीय-स्तरयोः सशक्त- शैक्षणिक-सहकार्यं पोषयिष्यति, भविष्ये च अधिकं शोध-वित्तपोषणम् आकर्षयितुं साहाय्यं करिष्यति। अनुमोदितम् अनुदानं विश्वविद्यालयस्य उपकरणसुविधाः सुदृढां करिष्यति, ₹6.78 कोटि (प्रायशः ₹10 कोटि) मूल्यस्य निम्नलिखितपरिष्कृतानि उपकरणानि क्रियन्ते।

विश्वविद्यालयस्य कुलपतिः स्वयमेव परियोजनायाः नेतृत्वं करिष्यति

प्रो. महावीरः अवदत् यत् सः अन्यैः दलस्य सदस्यैः सह विश्वविद्यालयस्य कृते अनुमोदितानां ₹१०.२३ कोटिरूप्यकाणां (प्रायः ₹१०.२३ कोटिरूप्यकाणां) अनुदानस्य उपयोगेन परियोजनायाः नेतृत्वं करिष्यति। डॉ. रमेशठाकुर, सहाचार्यः, रसायनविज्ञानविभागः, निदेशकः, आईक्यूएसी, प्रमुख-अन्वेषकः, डॉ. संदीप चौहानः, रसायनविज्ञानविभागः, डॉ. बलबीरसिंहः पटियालः, भौतिकीविभागः, डॉ. रविकांतः भाटिया, जैवप्रौद्योगिकी विभागः, डॉ. मनीषकुमारः, ईसीई विभागः (यूआईटी) च सह-प्रधान अन्वेषकाः सन्ति। भौतिकशास्त्रविभागस्य आचार्यः नागेशठाकुरः एवं आचार्यः एनएस नेगी अपि परियोजनायाः संरक्षकौ स्तः।

पंचायतनिर्वाचनानां कारणेन हिमाचलप्रदेशे विद्यालयपरीक्षाणां महत्त्वपूर्णरूपेण परिवर्तनम्

राज्यपरियोजनानिदेशकं प्रति अग्रे प्रेषितम्। एसएसए प्रथमतः अष्टमीकक्षायाः पर्यन्तं परीक्षायाः तिथयः निर्धारयति।

विभागेन अधिसूचना कृता

अस्मिन् विषये विभागेन अधिसूचना कृता। बालानाम् अध्ययनं समये एव सम्पन्नं भवति, सत्रस्य आरम्भः च भवतु इति विद्यालयेभ्यः अपि निर्देशः दत्तः अस्ति। परीक्षाः सामान्यतया २० दिनाङ्कतः २५ दिसम्बर पर्यन्तं भवन्ति, वार्षिकपरीक्षापरिणामाः ३१ दिसम्बर दिनाङ्के घोषिताः भवन्ति।

निर्वाचनकाले शिक्षककर्तव्यम्

पंचायतनिर्वाचनार्थं विद्यालयेषु मतदानकक्षाः स्थापिताः भवन्ति। निर्वाचनदिने विद्यालयाः पिहिताः भवन्ति। निर्वाचनकाले शिक्षकाणां अशिक्षकाणां च सर्वाधिकं कर्तव्यं नियुक्तं भवति। निर्वाचनकर्तव्यात् पूर्वं पूर्वाभ्यासमपि कुर्वन्ति। अतः परीक्षाः प्राक् आयोजयित्वा बालानाम् अध्ययनं न बाधितं भवति इति सुनिश्चितं भविष्यति। विभागेन सर्वेभ्यः जिला-उपनिदेशकेभ्यः सम्बन्धिताधिकारिभ्यः च आवश्यकमार्गदर्शिकाः निर्गताः।

परीक्षाप्रक्रियायाः पूर्वतया सज्जतां सुनिश्चितं कर्तुं प्रासंगिकाधिकारिभ्यः अनुरोधः कृतः यत् परीक्षाः समये एव सम्पन्नाः भवेयुः, तदनन्तरं निर्वाचनकार्यं विना बाधां सम्पन्नं कर्तुं शक्यते।

3577 पंचायतेषु निर्वाचनं भविष्यति

हिमाचलस्य ३५७७ पंचायतेषु निर्वाचनं भविष्यति। तदतिरिक्तं १२ जिलापरिषदः २४९ जिलापरिषद् सदस्यानां निर्वाचनं निर्धारितम्। ११ खण्डसमित्याः १७०० तः अधिकानां पंचायतसमितेः सदस्यानां निर्वाचनं निर्धारितम् अस्ति। खण्डसमितीनां संख्या वर्धिता अस्ति, अतः कष्टं प्रतियोगिता भविष्यति इति सम्पूर्णा गणना अद्यापि न प्राप्यते। संख्या १७०० अधिका भविष्यति इति निश्चितम्।

हिमसंस्कृतवार्ता:-

शिमला। पंचायतनिर्वाचनानां कारणात् हिमाचलप्रदेशे विद्यालयपरीक्षाणां महत्त्वपूर्णरूपेण परिवर्तनं कृतम् अस्ति। शीतकालीनावकाशेषु विद्यालयेषु प्रथमतः अष्टमीपर्यन्तं कक्षायाः वार्षिकपरीक्षाः (SA-2) अस्मिन् वर्षे दिसम्बरमासस्य प्रथमद्वितीयसप्ताहे भविष्यति। विभागीयसज्जता प्रारब्धा एव। पंचायतीराजसंस्थानां तथा नगरीयस्थानीय निकायानां निर्वाचनं दिसम्बरमासे निर्धारितम् अस्ति। एतत् दृष्ट्वा निर्धारितात् एकसप्ताहपूर्वं परीक्षाः क्रियन्ते। राज्यनिर्वाचन-आयोगेन शिक्षाविभागाय पत्रं प्रेषितम् यत् निर्वाचनप्रक्रियायाः संचालनाय विद्यालयभवनानाम्, उपस्करणस्य, विद्यालयस्य कर्मचारिणां च आवश्यकता भविष्यति इति। आयोगेन एतत् पत्रं विद्यालयीयशिक्षाविभागस्य निदेशकं आशीषकोहली इत्यस्मै प्रेषितम्। विभागेन एतत् पत्रं समग्रशिक्षा-अभियानस्य

Navratri utsav- शक्तिपीठेषु नवरात्रमेलापकाः आरब्धाः, प्रथमदिने ५५,००० भक्ताः दर्शनानि अकुर्वन्

हिमसंस्कृतवार्ता:- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः। आश्विननवरात्रमेलायां प्रथमदिने ५५,१०० भक्ताः राज्ये शक्तिपीठानां दर्शनं कृतवन्तः। आश्विननवरात्रमेला राज्यस्य पञ्चसु शक्तिपीठेषु चित्तपूर्ण, श्रीनैनादेवी, ज्वालाजी, ब्रजेश्वरीदेवी, चामुण्डादेवी इत्यत्र कन्यापूजनेन (देव्याः पूजा) तथा च ध्वजसमारोहेन आरब्धा। सोमवासरे आश्विननवरात्रमेलापके प्रथमदिने राज्ये सर्वत्र शक्तिपीठेषु भगवत्याः दर्शनार्थं भक्तानां विशालः समूहः समागतः। देव्याः दर्शनार्थं मन्दिरेषु भक्तानां पङ्क्तयः पङ्क्तिबद्धाः आसन्। आश्विननवरात्रमेलायां प्रथमदिने राज्ये सर्वत्र शक्तिपीठेषु भगवत्याः स्तुतिगीताः प्रतिध्वनिताः। चित्तपूर्ण, ज्वालाजी, नैनादेवी, ब्रजेश्वरी देवी, चामुण्डा देवी इति पञ्चसु शक्तिपीठेषु ५५,१०० भक्ताः प्रणामं कृतवन्तः। आश्विननवरात्रमेलायां मन्दिरेषु भगवतीं प्रति विशेषप्रार्थनाः संस्काराः च क्रियन्ते। नवरात्रार्थं मातुः उद्घाटनसमापनसमयः निर्धारितः अलङ्कृतानि सन्ति। मातुः दर्शनार्थं पृथक् उद्घाटनसमापनसमयः निर्धारितः अस्ति। चित्तपूर्ण मन्दिरस्य अधिकारी अजय मण्डलेन उक्तं यत् आश्विन नवरात्रि मेलायां प्रथमदिने चित्तपूर्ण मन्दिरे २५,००० भक्ताः प्रणामं कृतवन्तः। सः अपि अवदत् यत् भक्तानां चित्तपूर्णमन्दिरस्य दर्शनार्थं उन्नतव्यवस्था कृता अस्ति। इत्थं नैनादेवीमन्दिरे नवरात्रस्य प्रथमदिने सोमवासरे १०,००० भक्ताः मातुः चरणयोः प्रणामं कृतवन्तः। नैनादेवी मन्दिरस्य अधिकारी संजीवप्रभाकरः भक्तानां कृते उन्नतव्यवस्था कृता इति उक्तवान्। नवरात्रस्य प्रथमदिने ज्वालाजीमन्दिरे १२,००० भक्ताः प्रणामं कृतवन्तः। मन्दिरस्य अधिकारी मोहनरालाल शर्मा इत्यनेन उक्तं यत् आश्विननवरात्रि मेला कञ्चनपूजनेन ध्वजसमारोहेन च आरब्धः। तदतिरिक्तं काङ्गड़ायाः ब्रजेश्वरीदेवीमन्दिरस्य नवरात्रिमेलायां प्रथमदिने मातुः चरणयोः ४००० भक्ताः प्रणामं कृतवन्तः। तदतिरिक्तं सोमवासरे चामुण्डादेवीमन्दिरस्य आश्विननवरात्रिमेलायां प्रथमदिने ४१०० भक्ताः भगवत्याः चरणयोः शिरांसि नत्वा प्रार्थनां कृतवन्तः। मन्दिरस्य अधिकारी राकेशकुमारः अवदत् यत् आश्विननवरात्रिमेलायां भगवत्याः कृते विशिष्टा पूजा- अर्चना क्रियते।

जीएसटी-पट्टिकाद्वयस्य उन्मूलनेन वज्रचूर्णस्य मूल्ये न्यूनता

हिमसंस्कृतवार्ता:- सोलनम्। अधुना हिमाचले वज्रचूर्णस्य मूल्ये न्यूनता जाता। जीएसटी-पट्टिकाद्वयस्य उन्मूलनेन सामान्यजनाः महार्घतायाः महदाश्रयं प्राप्तवन्तः। २८% जीएसटी स्लैब इत्यस्य उन्मूलनेन अधुना वज्रचूर्ण १८% जीएसटी स्लैब इत्यस्य अधः पतितः अस्ति। सोमवासरे एव जीएसटी-दराः नूतनाः प्रवर्तिताः। एतेन राज्ये प्रथमवारं वज्रचूर्णस्य मूल्येषु ३० तः ४०% यावत् न्यूनता अभवत्। सोलननगरे वज्रचूर्णस्य गोण्यां ३० रुप्यकाणां न्यूनता जाता। अधुना वज्रचूर्णस्य मूल्यं प्रतिपुटं ३८० रुप्यकाणि भवति। आगामिषु दिनेषु दराः अधिकं पतन्ति, यतः १०% जीएसटी-न्यूनीकरणस्य विषये गणनाः क्रियन्ते। एतत् प्रथमवारं यत् वज्रचूर्णस्य मूल्येषु ३० तः ४०% यावत् न्यूनता अभवत्। पूर्वं वज्रचूर्णस्य दरं वर्धमानम् आसीत्। अत एव विगत २-३ वर्षेषु वज्रचूर्णस्य मूल्येषु १५० तः २०० रुप्यकपर्यन्तं वृद्धिः अभवत्। यदा एताः वृद्धयः पूर्वं ५ तः १५ रुप्यकपर्यन्तं भवन्ति स्म, अस्मिन् समये ३० तः ४० रुप्यकपर्यन्तं दराः न्यूनाः अभवन्। इदानीं जीएसटी-दराः ५%, १८% च एव तिष्ठन्ति, यदा तु १२%, २८% च स्लैब-इत्येतत् निरस्तम् अस्ति। २८% जीएसटी स्लैब इत्यस्य अन्तर्गतं उत्पादं क्रमशः १८% तथा १२% ५% स्लैब इत्यत्र स्थानान्तरितम् अस्ति। अनेन एतेषां वस्तूनाम् मूल्यं न्यूनीकरिष्यते। सीमेण्टव्यापारी आशुठाकुरः अवदत् यत् सोलननगरे वज्रचूर्णस्य ३० रुप्यकाणि यावत् न्यूनता जाता, येन जनसामान्येन महदाश्रयं प्राप्यते। २८% जीएसटी-पट्टिकायाः उन्मूलनेन एतत् सम्भवम् अभवत्।

गुरुनानक-आयुर्वेदिक एवं चिकित्सीय-महाविद्यालये श्रीमुक्तसर- दश- दिवसीय-संस्कृतसम्भाषण- कार्यशालायाः समापनम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- मुक्तसरः। गुरुनानक-आयुर्वेदिक एवं चिकित्सीय- महाविद्यालयः श्रीमुक्तसरः- संस्कृतभारती, पञ्जाबप्रान्तः उभयोः संयुक्ततत्त्वाधाने आयोजितायाः दश- दिवसीय-संस्कृतसम्भाषण- कार्यशालायाः समापनं सञ्जातम्। समापनकार्यक्रमस्य शुभारम्भः दीपप्रज्वालनेन एवञ्च दीपमन्त्रेण सञ्जातः। कार्यक्रमे छात्रछात्राभिः सरस्वतीवन्दना, सङ्कल्पः, उद्देश्यगीतम्, अनुभवकथनम्, नाटकम्, गीतमाध्यमेन वस्तुपरिचयः इत्यादयः प्रस्तुत्यः कृताः। अस्मिन् कार्यक्रमे मुख्यातिथिरूपेण प्रो. गोपालसिंहः समुपस्थितः। महोदयेन 'आयुर्वेदिक पद्धत्यां वेद्यानां कृते संस्कृतं किमर्थम् आवश्यकम्' विषये निजविचाराः प्रकटीकृताः। मुख्यवक्त्ररूपेण प्राप्तः पञ्जाबसंस्कृतभारत्याः प्रान्तसहमन्त्री अजयकुमार आर्यमहोदयः समागतः। महोदयेन उक्तं यत् आयुर्वेदस्य सम्यक् ज्ञानं भवितव्यमेव यतोहि रुग्णान् सुवैद्यः एव स्वस्थं कर्तुं शक्नोति। पटियालाविभागसंयोजकेन डॉ. ओमनदीपमहोदयेन उक्तं यत् संस्कृतं केवलं कस्यापि एकस्य समुदायस्य भाषा नास्ति अपि तु सर्वेषां भाषा वर्तते। संस्कृतभारती सङ्घटनस्य परिचयमपि महोदयेन कारितम्। धर्मजागरणसङ्घटनस्य प्रान्तसंयोजकमहोदयः हरिदेवअर्जुनमहोदयेन उक्तं यत् संस्कृतिरक्षणीया चेत् संस्कृतस्य संरक्षणम् आवश्यकम् अस्ति। कार्यक्रमेऽस्मिन् ६० प्रशिक्षकाः भागं गृहीतवन्तः। अस्मिन्नवसरे प्राचार्येन डॉ. दीपाशुमिश्रमहोदयेन आगतानाम् अतिथीनाम् स्मृतिचिह्नेन स्वागतं कृतम्। कार्यक्रमेऽस्मिन् संहिता विभागस्य अध्यक्ष डॉ. रजनी, संस्कृत-अध्यापिकाः सुदेशकुमारी, डॉ. कमलेशमहोदयेन सह अन्याः अध्यापकाः गणमान्यसदस्याः च समुपस्थिताः आसन्।

राष्ट्रपतिः मुर्मू नवदिल्लीनगरे ७१तमं राष्ट्रियचलच्चित्र-पुरस्कारं प्रदास्यति

राष्ट्रपतिद्रौपदी मुर्मूः अद्य नवदिल्लीनगरे ७१तमं राष्ट्रियचलच्चित्रपुरस्कारं प्रदास्यति। सर्वोत्तम-फीचर-चलच्चित्र-पुरस्कारः हिन्दी-चलच्चित्रस्य 12th Fail-इत्यस्मै, उत्तम-हिन्दी-चलच्चित्र-पुरस्कारः च कटहल-इत्यस्मै प्रदत्तः भविष्यति। जवान चलच्चित्रस्य कृते शाहरुख्खानाय किञ्च, १२th Fail इत्यस्य कृते विक्रान्त मेस्सी इत्यस्मै च संयुक्तरूपेण सर्वोत्तम-अभिनेता-पुरस्कारः प्रदत्तः भविष्यति। अभिनेतारं, निर्देशकं, निर्मातारं च मोहनलाल २०२३ तमस्य वर्षस्य प्रतिष्ठितं दादासाहेब फाल्के पुरस्कारं प्रदास्यते। अभिनेत्री रानी मुखर्जी श्रीमती चर्चर्जी बर्नाम नॉर्वे इत्यस्याः कृते सर्वोत्तमा अभिनेत्री पुरस्कारं प्रदास्यते। सौम्याजित घोषस्य निर्देशितस्य फ्लार्विंग् मेन् इत्यस्य कृते सर्वोत्तम-अ-फीचर-चलच्चित्रस्य पुरस्कारः भविष्यति। पीयूषठाकुरः सर्वश्रेष्ठः निर्देशकः पुरस्कारं प्राप्नोति। ईश्वरः, गृध्रः, मानवः च सर्वोत्तमवृत्तचित्रस्य पुरस्कारं प्राप्नुयुः।

प्रशासनिकपदाधिकारीभिः मुख्यमन्त्रिणः नीतिशकुमारस्य कार्यक्रमस्थानस्य निरीक्षणम् कृतम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- कुणाल कौशिकः। बिहारस्य मुख्यमन्त्रिणः नीतिशकुमारस्य आगामिकायां यात्रायाम् आधारेण वरिष्ठ- प्रशासनिक- पदाधिकारीभिः सुगौली-नरकटिया- विधानसभाक्षेत्रयोः पूर्वतयारीणां परीक्षणम् कृतम्। अस्मिन् अवसरे उपमहानिरीक्षकः, पुलिसमहानिरीक्षकः, जिलाधिकारी अन्ये च अनेके अधिकारिणः उपस्थिताः आसन्। अधिकारिणः प्रथमं सुगौलीविधानसभाक्षेत्रस्य छपरबहास् नाम स्थले निर्मायमाणं हेलिपदं निरीक्षितवन्तः। ते सुरक्षाव्यवस्थायाः निर्माणकार्यानां च प्रगतेः समीक्षां कृतवन्तः। अनन्तरं दलः नरकटियाविधानसभाक्षेत्रस्य चैलाहा नामनि स्थले कार्यक्रमस्थानम् अतीत्य अवलोकनं कृतवान्। तत्र वेदिकायाः, पण्डालस्य, अन्येषां आवश्यकसुविधानां च परीक्षणम् अभवत्। अधिकारीभिः सर्वव्यवस्थाः सूक्ष्मतया परीक्षिताः, सम्बन्धिनः अधिकृतान् प्रति आशयकाः निर्देशाः दत्ताः च। निरीक्षणप्रक्रियाः मुख्यमन्त्रिणः प्रस्तावितयात्रापूर्वसिद्धतानाम् अङ्गम् अस्ति, यथा कार्यक्रमः सुव्यवस्थितः सफलश्च भवेत्।

संस्कृतभाषा अमृता न तु मृता- आचार्यः लवशुक्लः

हिमसंस्कृतवार्ता:- उत्तरप्रदेशसंस्कृतसंस्थानेन निर्देशकस्य विनयश्रीवास्तवस्य मार्गदर्शने संचालितायाः ऑनलाइनप्रशिक्षण- पाठ्यक्रमनिर्माणयोजनायाः अंतर्गतं संस्कृतभाषा शिक्षणकक्षासु प्रेरणासत्रस्य अस्य शुभारंभः प्रशिक्षणी कल्पनाखोपे द्वारा गणेशपंचरत्नवन्दनया अभवत् तथा संस्थानगीतिकां अनुराधा कात्यायनः गीतवती। मुख्यअतिथेः परिचयं संस्थानस्य परिचयं च, मुख्यातिथीनां समागतानां च स्वागतं समन्वयकः आचार्य धीरजमैठाणी कृतवान्। स्वागतगीतं प्रशिक्षणी सुष्मा अग्रवालद्वारा प्रस्तुतम्। कार्यक्रमणां क्रमेषु सुभाषितम् अमिताजयसवालः एकलसंस्कृतगीतं शोभारानी कल्पनाखोपे च, हास्यकणिका पल्लवी, परस्परसंभाषणं वाणी मलनः च, वस्तुपरिचयः शिवांगी प्रस्तुतवत्यः। मुख्यप्रेरकः आचार्यः लवशुक्लमहोदयः संस्कृतभाषा अमृता न तु मृता उक्त्वा स्वकीयम् उद्बोधनम् आरम्भितवान्। प्रेरणासत्रे अस्मिन् मुख्यविषये संस्कृते जीविकानां अवसराः प्रेरयित्वा सः बोधितवान् यत् संस्कृतभाषा न तु केवलं वेत्तृप्रायणार्थं, पाण्डित्य-कर्मार्थमेव न अपि तु संस्कृतमाध्यमेन अपि जीवकोपार्जनं अत्यंतं सरलमस्ति। शिक्षणक्षेत्रे तु एषा भाषा विशेषलाभदायकी अस्ति एव सार्धमेव एतया माध्यमेन अन्येषु क्षेत्रेषु यथा संस्कृते डायलॉगलेखनं, संस्कृतगीतगायनं, संस्कृतसमाचारवाचनम् इत्यादिषु विभिन्नेषु क्षेत्रेषु कार्यं कृत्वा सर्वे सरलतया जीविकोपार्जनं कर्तुं शक्नुवन्ति। अन्ते लवशुक्लमहोदयः विषये प्रश्नार्थम् एकं लिंक प्रेषितवान् येन माध्यमेन जिज्ञासवः प्रश्नं प्रष्टुं शक्नुवन्ति। प्रशिक्षिका अनितावर्मा आगतानाम् अतिथीनां धन्यवादं ज्ञापितवती। कार्यक्रमे अस्मिन् उत्तरप्रदेश-संस्कृतसंस्थानस्य निर्देशकः विनयश्रीवास्तवः, प्रशासनिकाधिकारी जगदानन्दझा, दिनेशमिश्रः, योजनायाः प्रधानसहायकः भगवानसिंहचौहानः, प्रशिक्षणप्रमुखः सुधीरमिश्रः, समन्वयकगणः धीरजमैठाणी, दिव्यरंजनः, राधाशर्मा संस्थानस्य सर्वेषु प्रशिक्षकेषु विष्णुकुमारपाठकः, ओमदत्तद्विवेदी, महेंद्रमिश्रः, गोपालकृष्णमिश्रः इत्यादयः अन्ये सर्वे प्रशिक्षकाः च उपस्थिताः आसन्। शान्तिमन्त्रं दीपमालातिवारी तकनीकसहयोगं च कृतवत्यौ। प्रशिक्षिका डा. स्तुतिगोस्वामी च कृतवत्यौ। कार्यक्रमस्य संचालनं प्रशिक्षिका मोनाकुमारी कृतवती।

।। आदिशक्तिरनन्ता इयम् ।।

डॉ. रमेशचन्द्रपाण्डेयः
जगद्गुरुशङ्कराचार्य-
ज्योतिषपीठस्य
धर्माधिकारी,
उत्तराखण्डविद्वत्सभायाः
संरक्षकः,
श्रीज्ञानीगोलोकधाम-
उत्तराखण्डस्य
अध्यक्षः,
ज्योतिषाचार्यश्च।

आदिशक्तेः इतिहासः सनातनः। भारतस्य परम्परायां तां केवलं ब्रह्माण्डस्य सृष्टि- स्थिति- लय- कर्तृरूपेण न दृश्यते, अपि तु जीवने च चेतने च सर्वक्रियासु शक्तेः प्रात्यक्षिकरूपेण दृश्यते। मार्कण्डेयपुराणे दुर्गासप्तशती इत्यत्र उक्तं-

"या देवी सर्वभूतेषु शक्तिरूपेण संस्थिता।

नमस्तस्यै नमस्तस्यै, नमस्तस्यै नमो नमः।"

ऋग्वेदे च देवीसूक्ते आदिशक्तिः स्वयम् उक्तवती यत् "अहं राष्ट्री संगमनी वसूनां, अहं रुद्राय धनुरा तनोमि।" अर्थात् अहं राष्ट्रस्य ऐक्यं स्थापयितुं ऐश्वर्यं च प्रदात्री शक्तिः अस्मि, अहं च रुद्रस्य धनुषे प्रत्यञ्चां स्थापयामि। एषा प्राचीन व्याख्या नारीशक्तेः अपरिमितं सामर्थ्यम् प्रतिपादयति। भारतीयपुराणेतिहासे तस्याः स्वरूपं वैज्ञानिकदृष्ट्या अपि अवगन्तुं शक्यते। वर्षे २०१८ ऑक्सफोर्डडिक्शनरी "नारीशक्ति" इत्यस्मिन् शब्दे सर्वोत्कृष्टम् अवदानं कृत्वा तस्य गंभीरतया चिन्तनं प्रवर्तयितुं प्रेरितवती। नवरात्रकाले ॐ ऐं ह्रीं क्लीं इत्यस्य प्रयोगः दृश्यते। तत्र ऐं = वाग्बीजः (ज्ञानशक्तिः) क्लीं = कामबीजः (क्रियाशक्तिः) ह्रीं = मायाबीजः (सामग्री/पदार्थः) एतेषां बीजानां माध्यमेन सृष्टेः रचना, स्थिति, लय च विज्ञानसम्पत्तं विवेचितं भवति। एवं मनोवैज्ञानिकदृष्ट्या अपि सत्त्व, रज, तम इत्येषां गुणानां व्याख्या संभवति।

भारतीयमनीषिभिः रात्रेः विशेषतः महत्त्वस्य कृतम्। दिने अन्यतरङ्गैः ध्वनितरङ्गेषु अवरोधः उत्पद्यते, अतः उपासना रात्रौ साध्यते। नवरात्रः, दीपावली, महाशिवरात्रिः, होली च एवं वैज्ञानिककारणेन रात्रौ आयोज्यन्ते। मन्त्रैः, तन्त्रैः, यन्त्रैः, वाद्यैः, शङ्खैः च न केवलं वातावरणं शुद्धीकृत्यते, अपि तु नकारात्मिकाम् आसुरी प्रवृत्तिं च नाशयति। भारते वर्षे चतस्रः संधिकालाः सन्ति, अतः चैत्र, आषाढ, अश्विन, माघ इत्येषु मासेषु नवरात्रं मन्यते। नवरात्रस्य मुख्यं लक्ष्यं सत्त्व, रज, तम इत्येषां गुणानां सामञ्जस्यं स्थापयित्वा शरीरमनसः निर्मलं च स्वास्थ्यं च धारयितुम्। नव रात्रयः जीवनीशक्तेः, दुर्गारूपेण व्यक्तेः, प्रतिनिधत्वं करोति। उपनिषत्सु उमा वा हेमवती चर्चिता। भारतीयसंविधानाय हिरण्यगर्भः सा अवस्था या पश्चिमीय बिगबैङ्ग इति ख्यातः। शक्त्याः प्रकाशे जड-चेतनस्य अद्वैतदर्शनं लभ्यते। यजुर्वेदे स्पष्टं यत्- "यद् पिण्डे, तद् ब्रह्माण्ड" आइंस्टीनस्य समीकरणेन $E=mc^2$ अपि अद्वैतस्य पुष्टिं क्रियते। आदिशक्तिः त्रिगुणात्मिकाः यत् ज्ञानशक्तिः, इच्छाशक्तिः, क्रियाशक्तिश्च। एते सत्त्व, रज, तम इत्येभिः गुणैः सह सम्बन्धिताः। एतेषां संयोजनेन नव प्रकाराः यौगिकशक्तयः उत्पाद्यन्ते, यैः सृष्टेः मूलगर्भः निर्मितः। भौतिकशास्त्रे अनेन नव ऊर्जाः- स्थितिज- गतिज- ध्वनि- नाभिकीय- चुंबकीय- आणविक- तापीय- विद्युत्- रासायनिकाः इत्यादयः दृश्यन्ते। भारतीयमनीषिभिः नारी शक्तिरूपेण स्वीकृता। सरस्वती, लक्ष्मी, दुर्गा च मानवीयरूपेण तस्याः गुणाः क्रियाशीलता च व्यक्ताः। यजुर्वेदः कथयति यत् "न तस्य प्रतिमा अस्ति" अर्थात् मूर्ति केवलं प्रतीकात्मकम्। देवी पिंडीपूजनेन पूज्यते, यतः सा गर्भस्य प्रतीकः। ईश्वरस्योपनिषदि-

"ॐ पूर्णमदः पूर्णमिदं पूर्णात् पूर्णमुदच्यते।

पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते।"

तन्नाम माता पूर्णा, जगत् पूर्णम्। एकः गर्भोत्पन्नः सन्तानः पूर्णः जातः, माता च पूर्णा एव स्थिता। एवम् मातृत्वशक्तिं दुर्गारूपेण सम्पूर्णब्रह्माण्डे व्याप्ता। नवरात्रकाले व्रतम्, उपवासं, ध्यानं इत्यादीनां माध्यमेन चक्राणि नाड्याश्च शुद्धीकृत्यन्ते। हार्मोनल् आन्तरिकपरिवर्तनानि च एतस्मिन् समये तीव्रतया प्रकटन्ते, यतः रोगनिवारणे सहायः भवति।

दुर्गा इत्यस्य शब्दस्य व्युत्पत्तिः- 'दुर्ग' + 'आ' योज्यते। अर्थः-सा शक्ति या साधकस्य शरीर- चेतनादुर्गस्य रक्षिता। एवं नारीशक्तिं विज्ञान-आध्यात्मयोः अद्वितीयसंगमः। माता दुर्गा न केवलं देवी, किन्तु सम्पूर्णब्रह्माण्डे व्याप्ता चेतना-शक्तेः प्रतिरूपा।

अध्येता इत्यस्य

अद्यतन-वार्तासंवादः

नन्दिनी- नमो वः। अद्यतने 'अध्येता' इत्यस्य वार्ता- कार्यक्रमे स्वागतं करोमि। नमस्ते काव्ये। काव्या- नमस्ते नन्दिनि। प्रथमा वार्ता अस्ति यत् मन्त्री गोयलः विदेशेषु निवसन्तः भारतीयाः स्वदेशं प्रत्यागच्छेयुः इति प्रेरितवान् अस्ति। तेन उक्तं यत् 'ते अस्माकं प्रतिभायै बिभ्यति' इति। कीदृशं सत्यं वचनम्।

नन्दिनी- सत्यं काव्ये। भारतीयप्रतिभा विश्वविख्याता। अधुना द्वितीयां वार्तां वदामि। प्रधानमन्त्री मोदी उक्तवान् अस्ति यत् सर्वकारः नागरिकाणां स्वप्नान् पूरयितुं 'द्विगुणं पारितोषिकं' दत्तवान् अस्ति इति।

काव्या- द्विगुणं पारितोषिकम्। एषा नागरिकाणां कृते उत्तमा वार्ता अस्ति। अधुना अहं तृतीयां वार्तां कथयामि। अमेरिकादेशेन सह शुल्कयुद्धस्य मध्ये प्रधानमन्त्री मोदी 'स्वदेशीयत्वम्' इति विचारं प्रोत्साहितवान् अस्ति।

नन्दिनी- 'स्वदेशीयत्वं' तु अस्माकं देशस्य आर्थिकशक्तेः आधारः अस्ति। अधुना चतुर्थी वार्तां श्रावयामि। प्रधानमन्त्री मोदी राष्ट्रं सम्बोधयन् 'आगामिने प्रजायै वस्तु-सेवा-करस्य परिवर्तनानि' प्रशंसितवान् अस्ति।

काव्या- आम्, वस्तु-सेवा-करस्य परिवर्तनानि देशस्य प्रगतये महत्वपूर्णानि सन्ति। एताः सर्वाः वार्ताः अतीव सूचनाप्रदाः अभूवन्। धन्यवादः नन्दिनि। पुनर्मिलामः।

नन्दिनी- धन्यवादः काव्ये। अनेन सह अद्यतनः 'अध्येता' कार्यक्रमः समाप्तः भवति। आगामिनि अङ्के पुनर्मिलामः। नमस्कारः।

"वन्दे संस्कृतमातरम्"

"लौकिकन्यायकोशः"

"देवदत्तशौर्यन्यायः"

एकस्मिन् ग्रामे देवदत्तनामकः कश्चन स्थिरवासं करोति स्म। तं सर्वे शूर इति कथयन्ति स्म। परन्तु तस्य एतादृशं यशः

ग्रामे मर्यादितं भूत्वा ग्रामान्तरे केनापि ज्ञातमेव न आसीत्। परन्तु मर्यादितं चेदपि यशः तावत् यशः एव। एवं मर्यादिताः सन्तः अपि गुणाः सर्वदा स्वं माहात्म्यं न त्यजन्तीति अस्य अर्थः।

डा. वर्षा प्रकाश टोणगांवकरपुणे/ महाराष्ट्रम्

शैक्षिकभ्रमणात् प्रत्यागतायाः डॉ० अल्कायाः महाविद्यालये स्वागतम्

हिमसंस्कृतवार्ताः दीनदयालशुक्लः(वाराणसी) रामनगरम्।

उत्तराखण्डोच्चशिक्षाविभागस्य मुख्यमन्त्र्युच्चशिक्षागुणवताञ्जनवर्धनप्रशिक्षणयोजनाया अन्तर्गते रामनगरस्य पी०एन्०जी०शासकीयमहाविद्यालयस्य

समाजशास्त्रविभागीया सहायिका प्राध्यापिका डॉ० अल्का राष्ट्रियशैक्षिकभ्रमणाय चिता अभवत्। अस्मिन् शैक्षिकशिष्टमण्डले

उत्तराखण्डस्य विविधमहाविद्यालयेभ्यो विश्वविद्यालयेभ्यश्च सम्मिलिताश्चत्वारिंशत् प्राध्यापका आसन्। शिष्टमण्डलस्य

नोडलपदाधिकारी हल्द्वी-डो-नोवासी डॉ० चतुर्वेदगुरुकुमार आसीत्।

अयं शिष्टमण्डलः पञ्चविंशत्यधिकद्विसहस्रतमे कृष्टाब्दे सप्ताम्बरमासस्य पञ्चदशे दिनाङ्के नवदिल्लीस्थिताय जवाहरलालनेहरुविश्वविद्यालयाय प्रतस्थे। तत्र प्रतिभागिनो विश्वविद्यालयस्य कक्षाः पुस्तकालयं विविधान् सङ्ग्रहान् प्राध्यापकांश्च मिलित्वा

शिक्षणपद्धतिं शैक्षणिकवातावरणं शोधकार्याणि च समीपतया अवगच्छन्। भ्रमणकाले शिष्टमण्डलो दिल्लीनगरस्य प्रमुखान् ऐतिहासिकान् सांस्कृतिकस्थलांश्चापि अपश्यत्।

तेषु कुतुबमीनारः रक्तदुर्गः हुमायुसमाधिः इण्डियागेट लोटस्-टेम्पल् अक्षरधाम राष्ट्रियसङ्ग्रहालयश्च प्रमुखाः आसन् यत्र सर्वे हडप्पासभ्यतायाः सिन्धुघट्टिकायाश्च सम्बद्धाः महत्त्वपूर्णसूचनाः अलभन्त।

स्वस्वमहाविद्यालयेषु प्रत्यागच्छत्। जवाहरलाल-नेहरुविश्वविद्यालये आयोजिते समापनसमारोहे निदेशकः प्राध्यापकरविशेखरः प्रतिभागिभ्यः प्राध्यापकेभ्यः प्रशिक्षणप्रमाणपत्राणि प्रायच्छत्।

सोऽयं विश्वासं प्राकटयत् यदनेनानुभवेन राज्यस्य महाविद्यालयेषु शैक्षणिकवातावरणं समृद्धतरं भविष्यति। सः उत्तराखण्डशासनस्य

मुख्यमन्त्रिणो धामिपुष्करसिंहस्य

उच्चशिक्षामन्त्रिणो रावतधनसिंहस्य हल्द्वानी-स्थितोच्चशिक्षानिदेशालयस्य निदेशकस्य प्राध्यापकः वी०एन्०खलेश्वर धन्यवादं व्यञ्जयत्। डॉ० अल्कायाः महाविद्यालये प्रत्यागमने सति प्राचार्यः प्राध्यापकः एम्०सी० पाण्डेयः

महाविद्यालयपरिवारश्च तस्याः स्वागतं कृत्वा अभिनन्दनम् अयच्छन्। प्राचार्यः एतं विश्वासं व्यक्तीचकार यदस्य प्रशिक्षणस्य साक्षात् लाभो रामनगरमहाविद्यालयस्य छात्रेभ्यश्छात्राभ्यश्च निश्चितं प्राप्स्यति।